ទស្សនាវដ្តី កសិកម្ម

THE AGRICULTURE MAGAZINE

ឆ្នាំទី ២០ ត្រីមាសទី ៣ (កក្កដា-កញ្ញា) ឆ្នាំ ២០២១ លេខ ៧៩

អាសយដ្ឋានលេខ:២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា
ទូរស័ព្ទលេខ: (០២៣) ២១១ ៣៥១/ទូរសារលេខ : (៨៥៥)២៣ ២១៧ ៣២០
គេហទំព័រ : http://www.maff.gov.kh
e-mail : info@maff.gov.kh

មាតិកា ទំព័រ

- ព្រះរាជសារ **ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តមសីហមុនី** ព្រះមហាក្សត្រ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ផ្ញើជូន ឯកឧត្តម **វេង សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ........ ០១
- អបអរសាទរ "ទិវាមច្ឆជាតិ ១ កក្កដា ឆ្នាំ២០២១"........ ០២
- អបអរសាទរ "រុក្ខទិវា ៩ កក្កដា ឆ្នាំ២០២១"........ ០៤
- ជំនួយស្មារតីឯកឧត្តម **វេង សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងពិធីចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នារវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រុមហ៊ុន Lexmin Pty Ltd Cambodia........ ០៦
- ចំណាប់អារម្មណ៍ឯកឧត្តម **វេង សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ថ្លែងក្នុងពិធីចុះអនុស្សរណៈយោគយល់ រវាងអង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជានិង អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ស្តីពីការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធការសម្អាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម........ ១១
- ឧបករណ៍នេសាទទឹកសាប នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា........ ១៤
- ការកែច្នៃដើមឫស្សីនៅខេត្តមណ្ឌលគិរី........ ២៤
- ចំណេះដឹងស្តីអំពីសុខភាពសត្វ(បន្តពីទស្សនាវដ្តីកសិកម្ម លេខ៧៨) ៣០
- ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវបច្ចេកវិទ្យាចិញ្ចឹមដង្កូវនាង និងការផលិតសូត្រចេញពីដង្កូវនាងកូនកាត់ពូជ Ck_1-7-4........ ៣៧
- របាយការណ៍ស្តីពីសភាពការណ៍កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ប្រចាំនព្វមាសឆ្នាំ២០២១ និងទិសដៅអនុវត្តបន្ត........ ៤៤
- សកម្មភាពថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ........ ៦១

សម្តេចព្រះមហាក្សត្រី ព្រះវររាជមាតា
នរោត្តម មុនិនាថ សីហនុ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជូន ឯកឧត្តម វេង សាខុន
រដ្ឋមន្ត្រី
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ឯកឧត្តម

ខ្ញុំ សូមអរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅ ចំពោះលិខិតថ្វាយព្រះពររបស់ឯកឧត្តម នៅក្នុងឱកាសបុណ្យចម្រើនជន្មាយុ ខ្ញុំ គម្រប់៨៥ យាងចូល ៨៦ព្រះវស្សា ដែលផ្តល់យុត្តិធម៌ដល់ ខ្ញុំ ក្នុងការបំរើប្រជាជាតិ និងប្រជារាស្ត្រកម្ពុជា ។

សូមឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីរាជការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ បានប្រកបតែនឹងព្រះពុទ្ធពរគ្រប់ប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

សូមឯកឧត្តម ទទួលនូវសេចក្តីរាប់អាន អំពីខ្ញុំ ។

នរោត្តម មុនិនាថ សីហនុ

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១

អបអរសាទរ ទិវាមច្ឆជាតិ ០១ កក្កដា ឆ្នាំ២០២១

ថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ជាទិវាដ៏មហានក្ខត្តឫក្ស ដែលក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទតែងតែប្រារព្ធ "ទិវា-មច្ឆជាតិ" ជារៀងរាល់ឆ្នាំពុំដែលអាក់ខានឡើយ ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ក្នុងស្មារតីចូលរួមផ្សព្វផ្សាយ គ្រប់គ្រង ការពារ អភិរក្សធនធានធម្មជាតិ វារិជាតិ និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានជលផលឱ្យបានស្ថិតស្ថេរ និងនិរន្តរភាព សម្រាប់កូនចៅជំនាន់ក្រោយ។

សូមរំឭកជូនថា ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៣ "ទិវាមច្ឆជាតិ" ត្រូវបានប្រារព្ធជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដោយមានការលែងមេពូជត្រី កូនត្រី និងវារីសត្វ ពូជក្នុងស្រុកប្រមាណ៥លានកូនក្នុង១ឆ្នាំ ចូលទៅក្នុងដែនទឹកធម្មជាតិ ដើម្បីបង្កើនផលស្តុកមច្ឆជាតិឱ្យកើនឡើង សម្រាប់ជួយទ្រទ្រង់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋាន។

ប៉ុន្តែដោយសារហានិភ័យបណ្តាលមកពីជំងឺឆ្លងកូវីដ-១៩ ដែលបាននឹងកំពុងរាតត្បាតជាសកល និងក្នុងព្រះរាជា-ណាចក្រកម្ពុជា រាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចផ្អាកការរៀបចំ "ទិវាមច្ឆជាតិ" នេះ ចាប់ពីឆ្នាំ២០២០មកទល់ពេលនេះ ក្នុងគោលបំណងទប់ស្កាត់ការរាតត្បាតជំងឺឆ្លងជាសកលនេះនៅក្នុងសហគមន៍។ ទោះជាមានបញ្ហាដូចនេះក្តីការលែងកូនត្រីទៅក្នុងដែនសហគមន៍មានលក្ខណៈទ្រង់ទ្រាយតូចអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន ប៉ុន្តែត្រូវអនុវត្តវិធានការសុខាភិបាលឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួន។ ជាមួយនឹងការអបអរសាទរ "ទិវាមច្ឆជាតិ ០១ កក្កដា" ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សូមអំពាវនាវដល់បងប្អូនជនរួមជាតិ និងប្រជានេសាទទាំងអស់ត្រូវចងចាំ និងបន្តអនុវត្តនូវអនុសាសន៍ដ៏ត្រចះត្រចង់ទាំង៧ចំណុចរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួន៖

១. សូមកុំប្រើឧបករណ៍នេសាទខុសច្បាប់ សម្រាប់ធ្វើនេសាទដូចជា ថ្នស្អុយ ឧបករណ៍ឆក់ត្រី ស្បៃមុង គ្រឿងផ្ទុះ អ្វីក៏ដោយដែលឧបករណ៍នេសាទហាមឃាត់។
២. សូមកុំចាប់ត្រីក្នុងរដូវហាមឃាត់ គឺរដូវត្រីពង (ពីថ្ងៃទី០១ ខែមិថុនា ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែតុលា) សូមមេត្តារួមគ្នា ដើម្បីទុកត្រី ទុកឱ្យវាធំ ឱ្យវាពង ឱ្យវាញាស់ឡើង កុំចាប់វា កុំបំផ្លាញវា។
៣. សូមមេត្តាកុំកាប់ព្រៃលិចទឹក ដែលជាជម្រកត្រីពងកូន ជម្រកត្រី និងជាកន្លែងស្វែងរកចំណី ហើយក៏សុំជួយដាំព្រៃលិចទឹកឡើងវិញផងដែរ។
៤. ត្រូវជួយការពារតំបន់អភិរក្ស រាប់ទាំងការជួយផ្តល់ព័ត៌មានអំពីជនខិលខូច ឬមន្ត្រីខិលខូចចូលទៅបំផ្លាញក្នុងតំបន់អភិរក្ស។
៥. កុំយកបឹង ព្រែក ប្រើប្រាស់ខុសគោលដៅនេសាទគ្រួសារដូចជា ការដាំឈូក ឬចាក់ដីចូលលុបដើម្បីកសាងសំណង់ផ្សេងៗ។
៦. សូមកុំឱ្យមានទំនាស់រវាងប្រជាជន និងប្រជាជនលើបញ្ហាអ្នកនេសាទជាមួយអ្នកធ្វើស្រែប្រាំង និងទំនាស់ដែនទឹករវាងឃុំ និងឃុំ ស្រុក និងស្រុក ខេត្ត និងខេត្ត។
៧. ស្នើចូលរួម "ទិវាមច្ឆជាតិ ០១ កក្កដា" ជំរុញការចិញ្ចឹមត្រី ការធ្វើវារីវប្បកម្ម ការរក្សាទុកពូជត្រីធំៗ ឬជិតផុតពូជ។

អបអរសាទរ "ទិវាមច្ឆជាតិ ០១ កក្កដា" ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពស់ខ្ពស់របស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

អបអរសាទរ រុក្ខទិវា ០៩ កក្កដា ឆ្នាំ២០២១

ថ្ងៃទី០៩ ខែកក្កដា ជាទិវាដ៏មហានក្ខត្តឫក្សដែលក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មានរដ្ឋបាលព្រៃឈើជាសេនាធិការ តែងតែសហការយ៉ាងល្អប្រសើរជាមួយក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិប្រារព្ធពិធី "រុក្ខទិវា" ជារៀងរាល់ឆ្នាំក្រោមព្រះរាជវត្តមានដ៏ថ្លៃថ្លារបស់ **ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ជាទីគោរពសក្ការៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ដែលព្រះអង្គទ្រង់សព្វព្រះរាជហឫទ័យឆ្លៀតព្រះវរោកាសដ៏មានតម្លៃយាងជាព្រះរាជាធិបតីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតក្នុងពិធី "រុក្ខទិវា" នេះ។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមរំឭកជូនអំពីទស្សនវិស័យ និងព្រះរាជបញ្ញាញាណដ៏ភ្លឺស្វាងបំផុតរបស់ **ព្រះករុណាព្រះមហាវីរក្សត្រ ព្រះវររាជបិតាជាតិខ្មែរ ព្រះបរមរតនកោដ្ឋ** ជាទីគោរពសក្ការៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ដែលព្រះអង្គបានបំផុសចលនាដាំដើមឈើ ហៅថា "រុក្ខទិវា" នេះឡើងតាំងពីទសវត្សរ៍ទី៣០ ដោយមានការចូលរួមយ៉ាងរស់រវើកពីប្រជា-ពលរដ្ឋគ្រប់ស្រទាប់ទាំងអស់ ហើយទីបំផុតត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាពិធីប្រពៃណីជាតិមួយដែលកំណត់ដោយព្រះរាជក្រឹត្យលេខ៧៣៨ នស.រកត ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៥២។ ព្រះអង្គបានបណ្តុះនូវស្មារតីដល់កូនចៅគ្រប់ៗរូបឱ្យយល់ដឹងអំពីបរិស្ថាន អត្ថប្រយោជន៍នៃព្រៃឈើ ជីវៈចម្រុះគ្រប់ប្រភេទ ហើយព្រះអង្គមានព្រះរាជបន្ទូលថា "ការចូលរួមចំណែកការពារ និងថែរក្សាព្រៃឈើ ជាកាតព្វកិច្ចចាំបាច់របស់ពលរដ្ឋគ្រប់ៗរូប ហើយករណីយកិច្ចនេះគឺតកូន តចៅ និងបានបង្កឱ្យអាកាសធាតុមានប្រក្រតីភាពជាវិជ្ជមាន ចំពោះវិស័យកសិកម្ម និងមនុស្សជាតិ"។ ផ្អែកលើចក្ខុវិស័យដ៏ត្រចះត្រចង់នេះ និងដើម្បីបន្តស្នាព្រះហស្តដ៏ថ្លៃថ្លារបស់ **ព្រះករុណាព្រះមហាវីរក្សត្រ ព្រះវររាជបិតាជាតិខ្មែរ ព្រះបរមរតនកោដ្ឋ** រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និងឈ្លាសវៃបំផុតរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** បានប្រកាសបង្កើតឡើងវិញនូវ "រុក្ខទិវា" តាមសេចក្តីសម្រេចលេខ០៨ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី១២ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩០ របស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ដែលត្រូវប្រារព្ធឡើង នៅថ្ងៃទី០៩ ខែកក្កដា ជារៀងរាល់ឆ្នាំរហូតមក។ ជាក់ស្តែង គិតចាប់ពីឆ្នាំ១៩៩២ រហូតមកដល់ឆ្នាំ២០១៩ "ពិធីរុក្ខទិវា" បានប្រារព្ធធ្វើនៅតាមបណ្តារាជធានី-ខេត្តចំនួន១៤ទូទាំងប្រទេស សរុបចំនួន ២៦លើក នៅលើផ្ទៃដីទំហំ ៤៧០ហិកតា៦៥។ ប៉ុន្តែដោយសារហានិភ័យបណ្តាលមកពីជំងឺឆ្លងកូវីដ១៩ ដែលបាននឹងកំពុងរាតត្បាតជាសកល និងក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា រាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចផ្អាកការរៀបចំ "រុក្ខទិវា" នេះ ចាប់ពីឆ្នាំ២០២០ មកទល់ពេលនេះ ក្នុងគោលបំណងទប់ស្កាត់ការរាតត្បាតជំងឺឆ្លងជាសកលនេះនៅក្នុងសហគមន៍។

ក្នុងនាមក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទយើង ខ្ញុំសូមអបអរសាទរ "រុក្ខទិវា ០៩ កក្កដា" ក្នុងស្មារតីចូលរួមផ្សព្វផ្សាយ ថែរក្សា ការពារ អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានព្រៃឈើ សត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទឱ្យបានស្ថិតស្ថេរ និងនិរន្តរភាពសម្រាប់កូនចៅរបស់យើងទាំងអស់គ្នាដោយអនុវត្តវិធានបច្ចេក-ទេសវៃឆ្លាត និងមានឆន្ទៈចូលរួមទប់ស្កាត់បទល្មើសព្រៃឈើតាមនីតិវិធីជាធរមាន។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា បងប្អូនជនរួមជាតិទាំងអស់នឹងចងចាំជានិច្ចនូវព្រះរាជានុសាសន៍ដ៏ថ្លៃថ្លារបស់ **ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ជាទីគោរពសក្ការៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ដែលព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះរាជបន្ទូលថា "រុក្ខទិវា" ជាពិធីមួយបានបង្ហាញឱ្យឃើញនូវទម្លាប់ដ៏ល្អប្រពៃរបស់ប្រជាជនយើង សហការសាមគ្គីគ្នា ការពារ ថែរក្សាព្រៃឈើ និងដាំដើមឈើ ដើម្បីបរិស្ថានធម្មជាតិល្អ សម្រាប់ជាឧត្តមប្រយោជន៍របស់យើងទាំងអស់គ្នាផង និងជាការសន្សំបុណ្យកុសលដ៏ធំធេងសម្រាប់មនុស្សជាតិគ្រប់រូបផង។

ជាមួយនឹងការអបអរសាទរ «រុក្ខទិវា ០៩ កក្កដា» ក្នុងនាមក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ខ្ញុំសូម «អរគុណសន្តិភាព» និងអន្តរស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដែលបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មតាមអភិក្រម«រដ្ឋ ឯកជន ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងសហគមន៍» ក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជាក្នុងបរិបទនៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលឱ្យទទួលបានជោគជ័យដើម្បីប្រែក្លាយជា "កសិកម្មទំនើបមានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែង បរិយាប័ន្ន ធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងនិរន្តរភាព ដែលនាំដល់ការកើនឡើងប្រាក់ចំណូលគ្រួសារកសិករ ប្រកបដោយវិបុលភាព និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា" ។

ព្រះរាជសកម្មភាពរបស់ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តមសីហមុនី ព្រះមហាក្សត្រ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា យាងក្នុងពិធីអបអរសាទរ «រុក្ខទិវា ០៩ កក្កដា»

ជំនួយស្មារតី
ឯកឧត្តម វេង សាខុន រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងពិធីចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នារវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រុមហ៊ុន Lexmin Pty Ltd Cambodia

ថ្ងៃសុក្រ ១៣ រោច ខែទុតិយាសាឍ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស.២៥៦៥

ទីស្តីការក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ថ្ងៃទី៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១

I- សេចក្តីផ្តើម

១. បដិសណ្ឋារកិច្ចចំពោះ៖

- ឯកឧត្តម តំណាងស្ថានទូតអូស្ត្រាលីប្រចាំកម្ពុជា
- តំណាងក្រុមហ៊ុន Lexmin Pty Ltd Cambodia
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ សមាជិក សមាជិកា នៃអង្គពិធីទាំងមូលដែលបានឆ្លៀតឱកាសអញ្ជើញចូលរួមក្នុងពិធីចុះអនុស្សរណៈយោគយល់គ្នានាពេលនេះ។

*ឯកឧត្តម **វេង សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អញ្ជើញជាអធិបតីក្នុងពិធីចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នារវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រុមហ៊ុន Lexmin Pty Ltd Cambodia*

២. សារតារ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រទេសអូស្ត្រាលី

គួររំឭកជូនថា ក្នុងរយៈពេលជាង៣០ឆ្នាំកន្លងមកនេះ គឺចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៨៧មក ជំនួយគាំទ្ររបស់រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលីដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជាបានផ្តោតជាសំខាន់លើការពង្រឹងការស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ សេវាផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្ម ប្រព័ន្ធផលិតកម្មស្រូវពូជ និងខ្សែសង្វាក់ផលិតកម្មកសិកម្ម តាមរយៈការអនុវត្តគម្រោងជាច្រើនមានជាអាទិ៍៖ គម្រោងកម្ពុជា-អ៊ីរ-អូស្ត្រាលី (CIAP) គម្រោងផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មកម្ពុជា-អូស្ត្រាលី (CAAEP) គម្រោងកែលម្អគុណភាពកសិកម្ម គម្រោងគាំទ្រវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិ-វឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា (CARDI-AP) កម្មវិធីខ្សែសង្វាក់តម្លៃកសិកម្មកម្ពុជា (CAVAC) គម្រោងស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍកសិកម្មនានា ដែលគាំទ្រដោយមជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលីសម្រាប់ស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ (ACIAR Research Projects) ព្រមទាំងការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា។ សមិទ្ធផលសំខាន់ៗដែលទទួលបានពីជំនួយរបស់រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី ពិតជាបានបង្កើតនូវមូលដ្ឋានគ្រឹះ និងពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័នដ៏រឹងមាំលើការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម ការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្ម ការចែកចាយ និងផ្គត់ផ្គង់ធាតុចូលកសិកម្ម ខ្សែសង្វាក់ផលិតកម្មកសិកម្ម និងទីផ្សារកសិកម្ម ព្រមទាំងបានបង្កើតបណ្តាញទំនាក់ទំនងខ្សែសង្វាក់ផលិតកម្មកសិកម្ម និងទីផ្សារកសិកម្មនៅកម្ពុជាក្នុងសកម្មភាពមួយដ៏រស់រវើកប្រកបដោយមោទនភាព។ សូមរំឭកជូនថា កម្មវិធី CAVAC ជំហានទី១ បានចាប់ផ្តើមពីឆ្នាំ២០១០-២០១៥ និងមកទល់បច្ចុប្បន្ននេះ យើងកំពុងបន្តអនុវត្តកម្មវិធី CAVAC ជំហានទី២។

ជារួម បរិវិសទាននៃកម្មវិធី និងគម្រោងទាំងឡាយរបស់រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលីតាមរយៈការបញ្ជ្រាបបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ការបង្កើនធាតុចូល ទុនផលិត ការប្រើប្រាស់ធនធានដី និងទឹកប្រកបដោយនិរន្តរភាព ការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ កែលម្អពូជដំណាំ ការកាត់បន្ថយការបាត់បង់ក្រោយពេលប្រមូលផល

*ឯកឧត្តម **វេង សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ថ្លែងក្នុងពិធីចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នារវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រុមហ៊ុន Lexmin Pty Ltd Cambodia*

ការប្រកួតប្រជែងទីផ្សារប្រកបដោយគុណភាព និងសុវត្ថិភាព ដែលជាតម្រូវការចាំបាច់របស់កសិករពិតជាបានចូលរួមអនុវត្តនូវចក្ខុវិស័យ និងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការធ្វើទំនើបកម្មវិស័យកសិកម្មកម្ពុជា ក្នុងវិសាលភាព និងល្បឿនថ្មី ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនៃការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន និងសាកលភាវូបនីយកម្ម។

II. គោលនយោបាយ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានចក្ខុវិស័យរយៈពេលវែងក្នុងការប្រែក្លាយកម្ពុជាទៅជាប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និងជាប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៥០។ ឆ្លើយតបទៅនឹងចក្ខុវិស័យដ៏ត្រចះត្រចង់នេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទដែលជាសេនាធិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក៏មានមហិច្ឆតាក្នុងការធ្វើទំនើបកម្មវិស័យកសិកម្មឱ្យកាន់តែមានភាពប្រកួតប្រជែងប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន ធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងមាននិរន្តរភាពដែលនឹងនាំមកនូវការបង្កើនប្រាក់ចំណូលគ្រួសារកសិករ វិបុលភាព និងសុខុមាលភាពយូរអង្វែងសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជា។ ម៉្យាងទៀត គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០២១-២០៣០ ត្រូវបានរៀបចំស្របតាមចក្ខុវិស័យរយៈពេលវែងនេះ ដែលមានគោលដៅចម្បង គឺបង្កើនតម្លៃបន្ថែមសរុបនៃវិស័យកសិកម្មឱ្យកើនយ៉ាងតិច៣% ក្នុងមួយឆ្នាំ និងបង្កើនផលិតភាពពលកម្មកសិកម្ម តាមរយៈការផ្តល់សេវាកម្មដែលមានគុណភាពដែលនឹងផ្តល់មកវិញនូវការផ្គត់ផ្គង់ស្បៀងអាហារមានសុវត្ថិភាព និងមានអាហារូបត្ថម្ភគ្រប់គ្រាន់ ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការក្នុងស្រុក និងកាត់បន្ថយការនាំចូល ព្រមទាំងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងដី ធនធានព្រៃឈើ និងជលផលប្រកបដោយចីរភាព។ ជាពិសេស ក្នុងបរិបទដែលប្រទេសជាតិយើងកំពុងទទួលរងនូវហានិភ័យនៃជំងឺឆ្លងកូវីដ-១៩នេះ និងក្រោយពេលវិបត្តិជាសាកលនេះបានស្រាកស្រាន្តទៅវិញ ឱ្យស្របនឹងការរីកលូតលាស់នៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ក្នុងបរិបទនៃបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មទី៤ និងបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។

III. ស្ថានភាពរួម

- កម្ពុជាសម្រេចបានសន្តិសុខស្បៀងនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៥ និងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នមានអតិរេកផលិតផលកសិកម្មសម្រាប់នាំចេញរាប់លានតោនក្នុងមួយឆ្នាំៗ។ ជាក់ស្តែងឆ្នាំ២០២០កន្លងមក កម្ពុជានាំចេញផ្លូវការសរុបបានជិត៥លានតោន រីឯក្នុងរយៈពេល៧ខែដើមឆ្នាំ២០២១នេះ ការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មសម្រេចបានជាង៥លានតោន។ ផ្ទុយមកវិញ ក្រៅពីការនាំចេញកសិផលបានក្នុងចំនួនដ៏ច្រើនយ៉ាងនេះក្តីក៏កម្ពុជានៅមានការនាំចូលប្រភេទបន្លែ ផ្លែឈើ និងដំណាំស្បៀងមួយចំនួន ដើម្បីបំពេញទៅនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងក្នុងស្រុកនេះផងដែរ។ ម៉្យាងទៀត ក្តីកង្វល់របស់អ្នកបរិភោគអំពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ពិសេសសំណល់សារធាតុគីមីលើសកម្រិតនៅក្នុងកសិផលដូចជា ថ្នាំសម្លាប់សមាសភាពចង្រៃ និងសារធាតុគីមីផ្សេងទៀតដែលប្រើប្រាស់ពុំត្រឹមត្រូវតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេសក្នុងផលិតកម្មអំឡុងពេលដាំដុះ បានក្លាយជាបញ្ហាមានការចាប់អារម្មណ៍ខ្ពស់របស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងសង្គមនាពេលបច្ចុប្បន្ន។
- ស្ថិតិដំណាំបន្លែក្នុងឆ្នាំ២០២០ បានបង្ហាញថា ផ្ទៃដីផលិតកម្មសរុបមានចំនួន៥៧ ២០៨ ហិកតា ដែលទទួលបានបរិមាណផលសរុប ៦៨១ ០៩៩តោន។
- ទោះជាកម្ពុជានៅមានការនាំចូលបន្លែ និងផ្លែឈើមួយចំនួនពីប្រទេសជិតខាង ប៉ុន្តែកម្ពុជាក៏បាននឹងកំពុងនាំចេញផលិតផលបន្លែទៅកាន់ទីផ្សារអឺរ៉ុបផងដែរ ក្នុងបរិមាណប្រហែល ២០០តោនក្នុងមួយឆ្នាំ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ដោយសារបញ្ហាការរាតត្បាតជំងឺកូវីដ-១៩ ការនាំចេញបន្លែទៅទីផ្សារអឺរ៉ុប មានការថយចុះដែលសម្រេចបានតែចំនួនជាង១០៥តោនប៉ុណ្ណោះ។

ការអនុវត្តប្រព័ន្ធផលិតកម្មដំណាំធានាស្តង់ដារគុណភាព និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ

ភ្ញៀវកិត្តិយស អញ្ជើញចូលរួមក្នុងពិធីចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នារវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រុមហ៊ុន Lexmin Pty Ltd Cambodia

- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ជំរុញការអនុវត្តប្រព័ន្ធផលិតកម្មនេះតាមរយៈការដាក់ចេញនូវប្រកាសពាក់ព័ន្ធចំនួន២រួមមាន៖ (១) ប្រកាសស្តីពីវិធាននៃការអនុវត្តកសិកម្មល្អកម្ពុជា (CamGAP) ឆ្នាំ២០១០ និង(២) ប្រកាសស្តីពី កសិកម្មសរីរាង្គកម្ពុជា លេខ១៦៣ ប្រក.កសក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០ (CamOrg) ដែលជាយន្តការបច្ចេកទេសក្នុងការជំរុញ និងលើកកម្ពស់ផលិតកម្មកសិកម្មស្របតាមស្តង់ដារគុណភាព និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ។
- មានដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើនបានសហការជាមួយ MAFF ក្នុងការជំរុញអនុវត្តប្រព័ន្ធផលិតកម្មទាំង២នេះដូចជា អង្គការFAO, GIZ, គម្រោងASPIRE, CASDP, LEAP, AVIP, CAVAC, CHAIN, CHQ (Cambodia Quality Horticulture) Project គាំទ្រដោយប្រទេសញូស៊ីលែន។ល។
- លទ្ធផលការងារសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងការងារទាំង២នេះ ដែលអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មសម្រេចបានមានដូចខាងក្រោម៖
  - ឯកសារស្តីពីវិធាននៃការអនុវត្តកសិកម្មល្អកម្ពុជា និងផែនទីបង្ហាញផ្លូវ៥ឆ្នាំ
  - ឯកសារស្តីពីវិធានកសិកម្មសរីរាង្គកម្ពុជា និងផែនទីបង្ហាញផ្លូវ៥ឆ្នាំ
  - ឯកសារគោលការណ៍ស្តីពីប្រព័ន្ធវិញ្ញាបនបត្រនៃការអនុវត្តកសិកម្មល្អកម្ពុជា
  - ប្រព័ន្ធ QR Code នៃការអនុវត្ត CamGAP សម្រាប់តាមដានប្រភពដើមកសិផល
  - បណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រី កសិករ សហគមន៍កសិកម្មក្រុមហ៊ុនឯកជនបានរាប់ម៉ឺននាក់
  - បានចុះបញ្ជីកសិដ្ឋានបន្លែ និងផ្លែឈើនៃការអនុវត្តកសិកម្មល្អកម្ពុជា ចំនួន២៤៣ កសិដ្ឋាន ដែលអាចផ្គត់ផ្គង់បន្លែ និងផ្លែឈើ ដែលសមស្របតាមស្តង់ដារសុវត្ថិភាពចំណីអាហារសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក និងជំរុញការនាំចេញបានកាន់តែច្រើនឡើង។ គួរកត់សម្គាល់ថាលក្ខខណ្ឌតម្រូវមួយនៃការអនុវត្តពិធីសារ ស្តីពីការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មទៅកាន់ប្រទេសចិន ប្រទេសវៀតណាម ដូចជាផ្លែចេកស្រស់ និងផ្លែស្វាយ សុទ្ធតែតម្រូវឱ្យនាំចេញតែពីកសិដ្ឋានដែលត្រូវបានចុះបញ្ជីទទួលស្គាល់ការអនុវត្ត CamGAP តែប៉ុណ្ណោះ។

ការពង្រឹងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ ឯកជន និងសហគមន៍/បណ្តុំកសិករផលិត

- ក្នុងទិសដៅជំរុញផលិតកម្មស្របតាមស្តង់ដារគុណភាព និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវភូតគាមអនាម័យ តាមរយៈថវិកាកម្មវិធីរដ្ឋ និងគម្រោងដៃគូមួយចំនួន MAFF បាននឹងកំពុងជំរុញលើកទឹកចិត្តកសិករឱ្យផលិតបន្លែសុវត្ថិភាពដើម្បីកាត់បន្ថយការនាំចូលបន្លែពីប្រទេសជិតខាង និងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការក្នុងស្រុក។ ក្នុងចំណោមសហគមន៍កសិកម្មចំនួន ១ ១៩០សហគមន៍ មានសហគមន៍កសិកម្មផលិតបន្លែប្រមាណ ២៥៩សហគមន៍ និងមានក្រុមកសិករចំនួន ៤៣២ក្រុម កំពុងផលិតបន្លែសុវត្ថិភាព។ ជាមួយគ្នានេះ ក៏មានកសិករ ពាណិជ្ជករបន្លែ និងក្រុមហ៊ុនឯកជនមួយចំនួន បាននឹងកំពុងចូលរួមជំរុញផលិតកម្មបន្លែសុវត្ថិភាពដោយអនុវត្តតាមបច្ចេកទេសកសិកម្មទំនើបដោយប្រើប្រាស់ផ្ទះសំណាញ់ និងHydroponic។

IV. សកម្មភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន Lexmin Pty Ltd.

- ក្រុមហ៊ុនបាននឹងកំពុងអភិវឌ្ឍកសិដ្ឋានកសិកម្មសរីរាង្គលើផ្ទៃដី ២២ហិកតា មានទីតាំងនៅក្នុងតំបន់អភិវឌ្ឍន៍ តេជោសែន ក្នុងស្រុកឈូក ខេត្តកំពត ដែលដាំដុះប្រភេទដំណាំសម្រាប់កែច្នៃផលិតជាអាហារបំប៉នសុខភាពដូចជារុក្ខជាតិម្រុំ ស្លឹកគ្រៃ និងខ្ទឹមខ្មៅដែលកំពុងតែមានទីផ្សារខ្ពស់នៅក្រៅស្រុក និងមានគម្រោងបន្តពង្រីកផលិតកម្មការដាំដុះ បន្លែតាមស្តង់ដារសរីរាង្គសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារក្នុងស្រុក និងការនាំចេញផងដែរ។
- ក្រុមហ៊ុនបានរៀបចំខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្ម និងកែច្នៃដែលត្រូវបានពិនិត្យវាយតម្លៃទទួលស្គាល់អនុលោមភាពតាម